

К.е.н. Глущенко Л.Д.

Вінницький національний технічний університет, Україна

Конкурентні переваги як фактор ефективної діяльності підприємства

Однією з основних цілей діяльності будь-якого підприємства є підвищення конкурентоспроможності, яка в ринкових умовах є запорукою ефективної діяльності підприємства на протязі тривалого періоду [1, с. 186].

Конкурентоспроможність підприємства залежить від конкурентних переваг, які можна розділити на базові, операційні та стратегічні.

Базові конкурентні переваги становлять ресурси, до яких відносять природні, трудові та фінансові ресурси, географічне положення, наявність інфраструктури та основних виробничих фондів.

Визначальними з цієї групи є наявність висококваліфікованих кадрів, необхідний розмір власного і позикового капіталу, а також доступ до надійної і своєчасної інформації.

Що стосується кадрового потенціалу, то конкурентні переваги існують завдяки знанням і таланту співробітників підприємства, їх схильності до творчого підходу, вмінню не тільки виробляти, а й комерціалізувати ідеї. Сприятливе для інновацій середовище має підтримувати творчі процеси, реалізовувати розробку нових ідей та успішно впроваджувати їх на ринок. Тому дуже відповідальним завданням підприємства є підбір талановитих працівників, які схильні до новаторської діяльності. Проблема кадрового потенціалу пов'язана з труднощами, які виникають при наборі кваліфікованих кадрів і подальшому партнерстві з ними.

Конкурентоспроможність підприємства істотною мірою залежить від забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами. При цьому, обсяг необхідних коштів визначається профілем досліджень (наприклад, розробка програмного забезпечення потребує менше коштів, ніж розробка нових біотехнологій) і стадією інноваційного циклу.

Недостатність фінансування ускладнює проведення досліджень, закупівлю нового обладнання та модернізацію виробництва, освоєння інноваційної продукції та впровадження її на ринок. Крім того, дефіцит фінансових ресурсів загострює проблему їх використання.

У сучасному світі вирішальним фактором успішної діяльності на ринку є доступ до надійної і своєчасної інформації. Джерелом ідей, переважно, виступають співробітники підприємства (близько 40 %), інформацію про ринок і його потреби підприємства отримують від постачальників і покупців (30 %), а також на професійних виставках і ярмарках (17 %) [2].

Однак для досягнення конкурентних позицій підприємства необхідно не тільки володіти певним обсягом інформації, а й мати можливість її поширювати, позиціонуючи власну діяльність.

Таким чином, базові конкурентні переваги підприємства визначаються наявністю найважливіших ресурсів – трудових, фінансових та інформаційних. Їх ефективне використання впливає на формування операційних чинників конкурентоспроможності, від величини яких залежать ринкова стійкість і життєздатність підприємства, а також інші характеристики, які визначаються на основі економічних показників діяльності. Так, за показником рентабельності оцінюються перспективи підприємства. За ступенем диференціації виробництва визначаються можливості для розширення бізнесу. За рівнем затребуваності інноваційної продукції розраховується платоспроможність підприємства.

До сучасних стратегічних переваг підприємства можна віднести наявність інноваційного потенціалу, тобто орієнтація підприємства на розробку та впровадження інновацій. Також стратегічними конкурентними перевагами є гнучкість, маневреність, мобільність і здатність підприємства швидко

реагувати на зміни ринку і споживчого попиту, налагоджувати нове виробництво тощо.

Щоб дійсно випереджати конкурентів і здійснювати ефективну діяльність, підприємству необхідно бути несхожим на конкурентів, мати в розпорядженні особливі види ресурсів, випускати та реалізувати продукцію з меншими витратами ніж у конкурентів, забезпечувати споживача новою якістю та унікальною продукцією з притаманними їй особливими споживчими властивостями, використовувати технологічні, маркетингові та організаційні інновації, тобто продукувати і розвивати конкурентні переваги, які є сучасними чинниками ефективної діяльності підприємства [3, с. 27].

Література

1. Россіхіна О.Є. Основні фактори конкурентоспроможності підприємства / О.Є. Россіхіна // Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». – 2010. – №2. – С. 184–187.
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник : [Електронний ресурс]. – Офіц. вид. – К. : ДП «Інформаційно–видавничий центр Держкомстату України», 2015. – 282 с. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Портер М. Конкурентное преимущество. Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / М. Портер. – М.: Альпина бизнес букс, 2006. – 714 с.